No. 215 — 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Dingsdag 10 September.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 6den September.

Men spreekt op nieuw van pogingen om eene verzoening tusschen de heeren *Thiers* en *Guizot* tot stand te brengen, ten einde deze beide staatslieden in een kabinet te vereenigen.

— De minister van binnenlandsche zaken heeft eene circulaire aan de prefecten en onder-prefecten der departementen aan de spaansche grenzen gezonden, hen maatregelen voorschrijvende met opzigt tot de Spanjaarden die men verwacht, dat eerstdaags in groot getal over de grenzen de wijk zullen nemen.

— Het spaansch gouvernement schijnt van de thans behaalde voordeelen in het noorden van Spanje te willen partij trekken, om eene nieuwe leening te sluiten. Te Londen geven zijne agenten zich daartoe thans veel moeite.

— Het gouvernement heeft de volgende telegraphische depeches bekend gemaakt:

1. Eene depeche van den franschen zaakgelastigde aan den minister van buitenlandsche zaken, uit Madrid van den 1sten september, houdende:

» De koningin, regentes heeft heden de zitting der cortes geopend. In de troonsaanspraak wordt in het geheel geen gewag gemaakt van de onderhandelingen met *Maroto*. — Te Madrid is geen nieuws.

2. Eene depeche uit Bayonne van den 4den september, eerst in den loop van den 5den ontvangen, luidende:

» [illegible] het eerste en voornaamste artikel van het den 31sten [illegible] generaal *Espartero* zal aan [illegible] aanbevelen, om namelijk aan de cortes de concessie of wijziging der *fueros* voor te stellen."

3. Eene van den onderprefect van Bayonne aan den minister van binnenlandsche zaken, als volgt:

» *Espartero* bezet geheel Guypuzcoa; de bataillons van [illegible] west verstrooijen zich. Don *Carlos* was [illegible]. *Elio* dekte deze sterke stelling [illegible]. —

4. Eene van gezegden onderprefect aan denzelfden minister, uit Bayonne van den 5 september, van dezen inhoud:

» Het traktaat van Bergara, alleen door *Espartero* en *Maroto* geteekend, is zeer gunstig voor de karlistische militairen; maar van don *Carlos* wordt geen gewag gemaakt. Omstreeks 8000 man zijn van den pretendent afgevallen; hem blijft ongeveer even zooveel over."

5. Een depeche van den chef der maritime dienst aan den minister van marine, behelzende het volgende:

» De kommandant *Mathieu* meldt mij: »» De spaansche autoriteiten hebben de officiele tijding ontvangen van het tusschen *Maroto* en *Espartero* gesloten traktaat voor de bevrediging van Biskaye, Guypuzcoa en Kastilie. De christinos bezetten thans Andoain. Overal luiden de klokken; de bevolking is verheugd; het voorkomen van het land is geheel veranderd."

— De in de drie jongste dagen vermelde berigten omtrent de bevrediging of onderwerping der beide provincien Biskaye en Guypuzcoa, door den afval van Maroto veroorzaakt, vinden zich dus, blijkens het bovenstaande, volkomen bevestigd; slechts de bijzonderheden omtrent deze belangrijke gebeurtenis ontbreken nog, die men eerst door de bijzondere berigten nader te gemoet kan zien. Reeds werden uit Bayonne van den 2den brieven van *Maroto* aan den oorlogsminister van don *Carlos*, van den 25 en 26sten dezer medegedeeld, waarin hij over de voorstellen van *Espartero* en zijne zamenkomst met dien generaal op den 26sten spreekt; maar tevens wordt medegedeeld een brief van *Maroto* aan don *Carlos* van den 27sten, waarin hij van onderwerping en vergeving spreekt; hoe deze betuigingen met zijn gedrag vóór en na moet overeengebragt worden, laat zich niet begrijpen.

Voorts blijkt het, dat de bewuste overeenkomst, ofschoon reeds den 29sten overeengekomen was, eerst den 31sten geteekend, en ten gevolge daarvan onderscheidene punten en stellingen door de karlisten bezet, in handen der christinos zijn overgegaan; onder anderen behooren daartoe de sterke linien van Andoain op den grooten weg van Tolosa naar Bayonne. Het *Journal des Débats* merkt dienaangaande aan: » Deze linien waren, volgens de tijdingen van gisteren, nog door de bataillons van don *Carlos* bezet, voor welke die van *Maroto*, welke haar vroeger bezet hielden, terug geweken waren. De troepen van den pretendent moeten dezelve dus, 't zij ten gevolge van een gerucht, 't zij omdat zij die niet hebben willen of kunnen verdedigen, in handen der christinos hebben overgelaten." In de bijzondere berigten uit Bayonne van den 3den, wordt echter gezegd: dat de afdeeling van Guypuzcoa, die de linie van Andoain bezette, *Maroto* toegedaan en in last gekregen had, ten gevolge der overeenkomst, dezelve over te geven.

Volgens het *Journal des Débats* bezet het constitutionele leger thans den geheelen grooten weg van Vittoria naar Bayonne, de vermaarde stellingen van Arlaban, die van Villareal d'Alava, Mondragon, Tolosa, Andoain en Ernani. Hetzelve was ook meester van Onate en het artillerie-park, 't welk de karlisten aldaar in depôt hadden. Sedert vijf jaren had geen soldaat der koningin een voet in die streken gezet.

— De *Courrier* van Bordeaux, van den 4den, behelst het volgende omtrent de jongste gebeurtenissen:

» Het karlistische leger is gelicencieerd geworden en naar zijne haardsteden teruggezonden. De wapenen, munitien, arsenalen, magazijnen, in een woord al het matérieel van don *Carlos* bevindt zich in handen van de generaals der koningin. De karlistische soldaten zijn in de grootste orde uiteengegaan, onder het geroep van *leve Isabella! leve de vrede en de fueros!* Men heeft te Bilbao reeds omtrent 35 veldstukken ontvangen; het garnizoen van St. Sebastiaan heeft zich naar Onate moeten begeven, met bevel om al de door de troepen van *Maroto* en zijner onderbevelhebbers achter gelatene artillerie, mede te brengen. De afval der karlisten is het sein geweest voor openbare vreugdebedrijven over de geheele uitgestrektheid van het tooneel des oorlogs, onder het gelui der klokken van alle kerspelen. Een bevel is aan de onderscheidene detachementen die de kusten bewaakten gegeven, om hunne stellingen te verlaten en terstond naar hunne haardsteden terug te keeren."

Een groot getal Spanjaarden, inzonderheid geestelijken, hebben zegt men, in allerijl de provincien die zich onderworpen hebben, verlaten en zijn op het franch gebied geweken. Te Bayonne zijn al de paters van het jesuiten-kollegie, pater *Cyrillus* en andere voorname geestelijken gekomen.

— Uit Brest wordt geschreven, dat aldaar nog in den loop van dit jaar zes stoombooten ieder van 160 paardenkrachten, die te Rochefort en Indres op stapel staan, te water zullen gelaten worden.

— De tijdingen uit Spanje hebben weder aanleiding gegeven tot veel omzetting in de Ardoins; na twee malen tot op 26 te zijn gestegen, zijn dezelve op 25¾ gebleven; overigens was, heden (6 September), de notering: 5 pCt. 112,65; 3 pCt. 80,60 Nap. r. 100,10; Sp. Ardoins, gebleven, 25¾; Rom. L. 103.

Van den 7den September.

De koning wordt tegen het laatst der volgende week van het kasteel Eu in de hoofdstad terug verwacht.

— De britsche gezant lord *Granville* heeft gisteren den heer *Peel*, die zich thans hier bevindt, op een groot gastmaal onthaald, waarbij een aantal leden van het korps diplomatiek tegenwoordig waren.

— De Spaansche gezant heeft gisteren eene langdurige conferentie met den maarschalk *Soult* gehad. — Heden verhaalt men, dat het gouvernement besloten is om eenige fransche officieren bij de hoofden der verschillende spaansche legerkorpsen te zenden. De kapitein *Jandot* zou zich bij den chef van het leger van het centrum *O'Donnel* vervoegen; de heer *de la Gondie*, bij den generaal *Valdes* die in Katalonie kommandeert, de eskadrons-chef *Paragoza* bij het leger van *Espartero* in Navarre.

— De volgende telegraphische depeche is nog sedert gisteren bekend gemaakt:

Bayonne, 6 September.

De onderprefect van Bayonne aan den minister van binnenlandsche zaken.

» *Maroto* is naar Bilbao geweken. *Espartero* is te Tolosa aangekomen. De provinciale bataillons worden ontbonden; die van Kastilie gaan naar Logrono. Don *Carlos* was den 4den te Lanz. *Elio* blijft hem steeds dekken met de Navarrezen."

De bijzondere briefwisseling dezer hoofdstad zegt, dat het gouvernement heden morgen nog eene telegraphische depeche ontvangen had, waarin werd aangekondigd, dat meer dan 200 officieren van het leger van don *Carlos* de grenzen waren overgetrokken en dat naar hun zeggen, don *Carlos* gereed stond dit voorbeeld te volgen. Van de 8000 man die hem na den afval van de Biskayers en Guypuzcoaners overgebleven waren, zouden reeds bijna 2000 huiswaarts getrokken zijn en de pretendent zich ook in Alava en Navarre niet meer staande kunnen houden. Zelfs zou *Cabrera* reeds van de noodzakelijkheid gesproken hebben, om het voorbeeld van Biskaye en Guipuzcoa te volgen. Dit laatste zal echter wel nadere bevestiging behoeven.

De gewone briefwisseling uit Bayonne, van den 4den houdt het volgende:

Don *Carlos* was nog den 1sten te Lecumberry. Hij heeft eene proclamatie aan de bewoners van Navarre en de baskische provinciën gerigt. *Maroto* heeft van zijn kant er ook eene uitgevaardigd. *Simon la Torre* is tot *Espartero* overgegaan met 4 bataillons van Kastilie; 8 bataillons Biskayers zijn ontbonden. Don *Carlos* heeft nog 12 bataillons van Navarre, 6 van Alava, het 5de van Kastilie, 7 eskadrons kavallerie, het vrijkorps van de Rioja, de koninklijke garde te voet en te paard. De christinische troepen zijn te Oñate. De bataillons die de linien van Andoain bezetteden, zijn verloopen en de manschappen grootendeels huiswaarts gekeerd, en deze linien door de christinos bezet. Talrijke emigratiën, vooral van leden der geestelijkheid, hebben er naar Bayonne plaats."

In de proclamatie van don *Carlos*, waarvan hierboven gesproken wordt en die door den minister van justitie *Ramirez* uitgevaardigd is, wordt onder anderen gezegd:

» Bewoners van Navarre en der Baskische provinciën! Het schandelijkst verraad is gepleegd en de verrader kondigt het bij zijne proclamatie met eene bezoedende schaamteloosheid aan. Gij zijt met het goud van den vreemdeling en den laaghartigen prijs van het behoud eeniger graden, verkocht geworden, en met u, God, uw koning, uw land en uwe *fueros*." De verrader onthoudt zich om u de voorwaarden van den schandelijken koop, door hem vredestraktaat genoemd, te doen kennen; weet dat de volgende voorwaarden te Vergara in den nacht van den 28 op den 29sten met *Espartero* zijn vastgesteld. (Hier volgt de opsomming van de bepalingen omtrent de troepen, het neerleggen der wapenen, de *fueros*, enz.) Wat de *fueros* dezer provinciën betreft - dus gaat de proclamatie voort - » *Espartero* heeft openlijk verklaard, dat noch zijn gouvernement, noch hij dezelve kunnen behouden; de eenige concessie te dezen aanzien door hem gedaan, bepaalt zich tot de belofte van zijn invloed bij de cortes te gebruiken voor derzelver behoud. Hebt gij immer eene dergelijke meineedigheid gekend? Bewoners der baskische provinciën, Navarrezen en vrijwilligers! kiest tusschen uwen koning en den verrader, die zoo laaghartig het in hem gestelde vertrouwen beantwoordt, tusschen uw pligt en uwe onteering, tusschen het wijs en regtvaardig gouvernement onzer vaderen, en het zoo zedelooze en ongeregelde hof van Madrid. Uw besluit, uw aangeboren opregtheid en trouw, uwe standvastigheid laten geen twijfel over uwe keus; uwen koning volgende, kunt gij zeker zijn, dat Z. M. u niet verlaten zal en uwe gevaren en vermoeijenissen deelen tot op de regeling van eenen waren vrede, geëvenredigd aan uwe zesjarige lange opofferingen."

Deze proclamatie is uit Lecumberry van den 1sten gedagteekend. Don *Carlos* heeft buitendien *Maroto* voor verrader en buiten de wet verklaard.

Maroto heeft van zijn kant eene proclamatie uitgevaardigd, waarin deze zinsneden voorkomen: » Door de ondervinding overtuigd, dat don *Carlos* nimmer het geluk van mijn vaderland kon uitmaken, eensgezind van gevoelen met de militaire chefs van Biskaye, Guypuzcoa, Kastilie en eenige andere, heb ik het land den vrede, den zoo gewenschten vrede willen geven." Verder zegt *Maroto* dat het besluit genomen was, om tot het uiterste vol te houden; maar, zegt hij, de menschen zijn niet van metaal; zij kunnen zich niet met wormen voeden. Het land was verpletterd, het leger verkeerde in ellende. » Provincialen" — dus besluit hij, » dat voor altijd het gevoel van vrede en eendragt onder de Spanjaarden in uwe harten wone; verbant voor altijd het gevoel van haat en wraakzucht; deze raad geeft u uw krijgsmakker en generaal."

Naar men hier wil, zou *Maroto* reeds dadelijk bij zijne terugkomst in Spanje, vanwaar hij in 1836 naar Frankrijk geweken is, dewijl hij zich toenmaals met don *Carlos* niet verstaan kon, doch thans door dezen terugontboden was, het plan gevormd hebben, om de provinciën te bevredigen, des noods met uitsluiting van don *Carlos* of zijne familie van den troon, en was Frankrijk aan die plannen in 't geheel niet vreemd geweest, maar had zich verbonden een koninklijk jaargeld voor don *Carlos* te verwerven. Die bepaling zou dan ook eerst in de jongste overeenkomst zijn opgenomen geweest, doch bij de daarop ontstane scheuring tusschen *Maroto* en don *Carlos* weggelaten zijn.

Het *Memorial Bordelais* spreekt van een eigenhandigen brief die don *Carlos* na de gebeurtenissen van den 26sten Augustus, aan koning *Lodewijk Philips* zou geschreven hebben, waarbij gevoegd was een *Memorandum* door den Aartsbisschop van Cuba opgesteld, waarin de belangen die Frankrijk aan Spanje bonden sedert *Lodewijk XIV* werden opgehaald. Don *Carlos* zou voorts verlangen dat de belangen zijner familie door een Europeesch congres geregeld werden.

De legitimistische bladen zoeken den indruk der gebeurtenissen te verzachten. Het dagblad *la France* meldt onder anderen bij geruchte, dat de bataillons van Guypuzcoa, onder de bevelen van *Maroto*, zich ter beschikking van den infant don *Sebastiaan* hadden gesteld, en hun chef *Iturbé* vergiffenis bij don *Carlos* had ingeroepen; de troepen die de linien van Andoain bezetteden, zouden tegen de Marotitsche officieren opgestaan zijn en er vermoord hebben, enz.

— Met de stoomboot *Castor* den 1sten dezer te Toulon aangekomen, heeft men tijdingen uit Konstantinopel tot den 23sten ll. ontvangen, die echter geen nieuwe gebeurtenissen van belang vermelden. Voormelde stoomboot had te Konstantinopel depeches van het fransch gouvernement aan den admiraal *Roussin* overgebragt, bij welker ontvangst de vertegenwoordigers der groote mogendheden zich vereenigd hadden en allerlei geruchten waren verspreid geworden. Den 22sten was de britsche admiraal *Stopford* aan boord der stoomboot *Rhadamanthus* te Konstantinopel aangekomen. Er hadden verscheidene conferentiën tusschen de gezanten en den Divan plaats gehad en den 26sten was de stoomboot *Castor* met depeches naar Marseille teruggekeerd. — Het eskader van den admiraal *Lalande* lag den 24sten voor Tenedos; de schepen *Hercules* en *Diadème* hadden zich bij hetzelve gevoegd, zoodat het eskader thans bestond uit 8 linieschepen, 2 fregatten en verscheidene ligtere vaartuigen. De *Santi-Petri*, het negende linieschip, is den 3den uit Toulon naar den Levant gezeilend.

— De tijdingen van de spaansche grenzen doen de Ardoins steeds rijzen. Met 26 geopend stegen zij tot 26⅞ en 27⅛. Ook de binnenlandsche rente waren gezocht, vooral de 5 pCt., waarvan de coupon werd genomen. De notering was (7 *September*): 5 pCt. 110,85; 3 pCt. 80,85; Nap. v. 100,10; Spanje Ardoin gebleven 27⅛; oude Differ. z. intr. 6⅞; nieuwe differ. z intr. ½; Passive 6⅞; Rom. L. 102⅛.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 6den September.

Z. K. H. Prins *Albert* is, op Hoogstdeszelfs reis naar Rusland, den 28 der vorige maand te Warschau aangekomen. Z. K. H. verleende aldaar audientie aan de autoriteiten, en bezocht den schouwburg en verdere bijzonderheden.

— Even als te Krakau, was ook te Warschau de overstrooming allernoodlottigst. Het water is nog zelfs hooger dan in het bekende ongelukkige jaar van 1813 gestegen. De gemeenschap met de tegenover Warschau liggende citadel en voorstad Praga, was geheel afgesneden. Allerwege zag men koren, hooi, hout en allerlei goederen drijven. Alle aan den oever gelegen huizen waren onder water en door de bewoners verlaten. In den avond van den 28 was een aanzienlijk gedeelte van Praga en de omringende velden als in een meer veranderd. In de straten van Warschau, het meest nabij de rivier gelegen, was het water tot aan de tweede verdiepingen gekomen. Den 29 en 30 is eindelijk de vloed aan het vallen gekomen. De schade was onberekenbaar. Ook uit andere streken had men bedroevende berigten ontvangen.

— De handel op onze tegenwoordige herfstmis is veel uitgebreider dan verwacht werd. Daar echter de voorraad van koopwaren zeer groot is, moeten de fabrikanten tegen verlaagde prijzen verkoopen. De grootste handel is in wollen waren. De toevloed van vreemdelingen in deze stad is tegenwoordig verbazend groot.

— Uit Weenen wordt gemeld dat de benoeming van den landgraaf van Hessen-Homburg tot gouverneur der bondsvesting Meintz thans officieel is. De luitenant-veldmaarschalk en militaire kommandant van Tyrol, graaf *Leiningen tot Westerburg* is tot vice-gouverneur. Voorts hebben er een aantal benoemingen in de hooge militaire betrekkingen in Oostenrijk plaats gehad.

— Men wilde te Weenen dat de aldaar teruggekomen russische gezant *von Tatitscheff* geene instructien mede gebragt had die hem magtigden om aan de beraadslagingen over de oostersche zaken deel te nemen.

— Het dagblad van Agram behelst de volgende tijdingen:

» In Thessalie, in de stad Volo en derzelver omstreken, aan de grenzen van Griekenland, moet eene omwenteling uitgebarsten zijn. De Grieken hebben het oogenblik, dat het land van Turksche troepen

ontbloot was, te baat genomen, om het Turksche juk af te werpen en zich met Griekenland te vereenigen." Ook Münchener bladen spreken van dergelijke bewegingen.

ENGELAND.

LONDEN, den 7den September.

Eergisteren zijn HH. MM. de koning en koningin der Belgen aan boord eener engelsche stoomboot te Woolwich aangekomen en met het lossen van het geschut begroet. Dezelve zijn onmiddellijk naar het kasteel van Windsor vertrokken. Heden avond worden HH. MM. alhier verwacht.

— Het regt op de vreemde tarwe is thans tot 6 sch. 8 p. per quarter gedaald. Men denkt, dat hetzelve daarop vooreerst zal blijven, ten zij men ongunstige berigten uit het noorden nopens den oogst mogt ontvangen. Inmiddels is het niet waarschijnlijk, dat de opbrengst van den tegenwoordigen oogst hier te lande tot die van den volgenden zal reiken. Men heeft dus in het volgende jaar een' nieuwen aanvoer van vreemd graan te verwachten.

— De *Courier* vermeent met opzigt tot de zaken van Spanje, dat nu don *Carlos* door de baskische provincien niet meer ondersteund wordt, hij het ook niet lang meer zal kunnen uithouden. Hij kon zich bij *Cabrera* voegen, de Arragonezen mogten eene krachtige diversie maken, doch konden het onmogelijk tegen de vereenigde constitutionele magt uithouden. De *Courier* verheugt zich voorts dat de concessien aan de baskische provincien toegezegd zijn na het behalen der voordeelen door *Espartero*. Het verleenen dier concessien had nu beter houding.

— De stand der fondsen is verbeterd, na eene kennisgeving van de Ned. bank, dat zij de wissels den 3 tegen 6 per cent, en niet verder loopende dan op zes maanden, zou ontvangen. De 3 pCt. gec. stonden gisteren 90¾; Nederl. 2½ pCt. 54 drie achtste; Port. 5 pCt. 25¼; 3 pCt. 20½; Spanje Ardoins 25¾.

BELGIE.

[illegible], den [illegible] September.

Het ministerieel blad *l'Indépendance* meldt het volgende:

» Wij vernemen uit Parijs, en maken er ons een genoegen van aan onze lezers mede te deelen, dat het fransch gouvernement geheel van het ontwerp [illegible], hetwelk de bezorgdheid van de linnen-industrie [illegible] gemaakt. De bestaande regten op de [illegible] verhooging ondergaan."

— Het [illegible] dezer stad vermeldt: Tot heden droeg de benoeming van den heer *Falck*, als minister der Nederlanden bij ons hof, nog geen volkomen kenmerk van zekerheid. Heden vernemen wij dat deze benoeming officieel aan ons gouvernement aangekondigd is."

— Onder de vreemde kunstenaars aan wie dezer dagen de Leopolds-order verleend is, worden genoemd de vermaard geworden *Daguerre* van Parijs en de nederlandsche kunstschilders *Koekkoek* en *Schelfhout*. [illegible] heeft even als aan sommige andere vorsten aan koning [illegible] paar photographische teekeningen ten geschenke [illegible] bezigtiging op de tentoonstelling zullen worden [illegible]

— Er is dit jaar een [illegible] geene stoombooten genoeg zijn, om [illegible] naar Engeland te vervoeren.

— De Ardoins golden gisteren te Antwerpen 23⅞. Heden worden dezelve hier van 24⅛ tot 24⅝ verhandeld.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 9den September.

Nadat, ten gevolge van Zijner Majesteits Besluit, ook onze Mobile schutterij, bij monde van den Heere Secretaris dezer stad, verklaard was, te zijn ontbonden, en alsnu stond over te gaan bij de gewone Stedelijke schutterij binnen deze Vesting, zoo hadden de Onder-officieren van het mobiel geweest zijnde korps zich vereenigd, om de Heeren Officieren der Bredasche Schutterij, in het *Hof van Holland*, een feestelijken avond aan te bieden, die dan ook laatstleden Woensdag minzaam aangenomen werd en te welker gelegenheid, in weêrklank op eene gepaste toespraak van den heere kapitein-kommandant *Hopman*, de Heer Eerste [illegible] *van Naerssen*, die laatstelijk deze mobile troepen gekommandeerd had, in warme bewoordingen, aan deze wakkere Onder-officieren dank betuigde voor [illegible] den Lande bewezen diensten, en voor het goede voorbeeld, gedurende zooveel tijd, aan de schutterlijke manschap gegeven, waardoor dan ook dit geheele korps zich zooveel lof en roem had verworven. — Deze waarlijk minzame en regt gulle, ongekunstelde, hartelijke partij liep, lang na middernacht, vrolijk, bescheiden en hoogst-aangenaam ten einde. — Na 's morgens eene algemeene wapenschouwing gehouden te hebben, heeft gisteren avond voornoemde kommanderende Officier der Bredasche schutterij, de Heer Kapitein *Hopman*, hetzelfde gezelschap, te zamen met het overige korps Onder-officieren der Stedelijke Schutterij, bij den restaurateur *Frens*, op eene tegenpartij uitgenoodigd, waarbij niet minder ongeveinsde vreugde heerschte, en de wanbeurg vernieuwd werd, dat, zoo ooit het Vaderland wederom den burger van uit zijne haardstede ter verdediging op mogt roepen, ook hier getrouw zal worden nageleefd de leus der Vaderen: *Eendragt maakt magt*. Zoowel bij de eerste, als bij de laatste feestviering is de Koning, het Vaderland en de Stad-Breda in ruime teugen gehuldigd.

— De *Staats-Courant* houdt heden een besluit van den 29sten Augustus 1839, houdende algemeene bepalingen betrekkelijk de heffing van leges- en expeditie-gelden bij de plaatselijke secretarijen.

— Z. K. H. Prins *Hendrik* is Vrijdag naar Vlissingen vertrokken, om bij de monstering van het volk op het fregat *de Rijn*, tegenwoordig te zijn, en wordt morgen alhier terugverwacht.

Men verzekert, dat Z. K. H. den 13den de residentie zal verlaten, om zich te Vlissingen in te schepen, en bij de eerste gunstige gelegenheid zee te kiezen, en dat Z. K. H. de Prins *van Oranje* Hoogstdenzelven naar genoemde stad uitgeleide zal doen.

— Men schrijft ons uit 's Gravenhage:

» Z. M. heeft vastgesteld, dat de tweede algemeene tienjarige volkstelling zal worden aangevangen op den 15den November aanstaanden en voor den 31sten December daaraanvolgende, moet afgeloopen zijn.

» Z. M. heeft aan *A. Isaïi*, domicilium gekozen hebbende bij den heer *W. Willinck Jan.*, te Amsterdam, een octrooi voor den tijd van 15 jaren verleend, op de invoering in dit rijk van eene wijze, om onbebouwde en onvruchtbare gronden, vruchtbaar te maken.

» Gisteren middag heeft [illegible] de Prins *van Oranje*, bij het jong gehuwde vorstelijk paar [illegible] het Plein, gedineerd.

» Des avonds heeft H. K. H. Prinses *Albert* van Pruissen, de voorstelling in den Franschen Schouwburg met Hoogstderzelver tegenwoordigheid vereerd. De opera *la Juive*, die steeds met het grootste genoegen wordt gezien, werd ten tooneele gevoerd.

» In de residentie is aangekomen Z. Exc. de minister van Staat, *G.* graaf *Schimmelpenninck*, Nederlandsch gezant aan het hof van Rusland.

» Onder de oorlogschepen, welke zich binnen kort naar de Oost-Indien zullen begeven, behoort Zr. Ms. fregat *Bellona*, onder bevel van den kapitein-ter-zee *Geesteranus*, liggende te Willemsoord."

— Den 3den September is te Zwolle, in den hoogen ouderdom van ruim 92 jaren, overleden de Weledele Gestrenge Heer Mr. *George Royer*, in leven oud president van de regtbank van eersten aanleg, te Zwolle, en ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

— Uit het *Weekblad van het Regt* vernemen wij, dat de zaak van den gewezen stads-ambtenaar te Leiden, *Seijn*, Donderdag, den 26sten dezer, voor het Prov. Geregtshof van Holland, Tweede Kamer, dienen zal. Men verzekert dat dit de laatste zaak zal zijn, waarin de onder-voorzitter van het hof, jhr. mr. *M. W. de Jonge van Campens Nieuwland*, in hetzelve zitting zal nemen.

In hetzelfde *Weekblad* leest men nog hetgeen volgt:

» Naar men verzekert zal het Prov. Hof van Holland, aanstaanden Maandag eene algemeene vergadering houden, tot het opmaken in [illegible] *W. de Jonge van Campens Nieuwland*. [illegible] onmiddellijk, ter voldoening aan bovengemeld art. van de wet op de R. O., aan de Staten der provincien worden toegezonden, ten einde deze daarop zoodanig acht zullen kunnen slaan, als zij dienstig zullen oordeelen.

— Naar men verzekert zou er welhaast eene tweede vacature in het hof ontstaan, daar mr. *G. J. Jordens*, raadsheer in hetzelve, zijn ontslag uit die betrekking mogt hebben gevraagd. Het is te wenschen, dat de Staten der provincien eerlang buitengewoon zullen worden bijeengeroepen, om in deze vacature te voorzien, daar het gering personeel van het hof niet toelaat, dat de openvallende plaatsen lang onvervuld blijven.

— Dezer dagen heeft de hooge raad *verworpen* het beroep in cassatie, geïnstitueerd door *Martinus Zoeren*, die bij arrest van het prov. geregtshof van Gelderland, op den [illegible] schuldigd verklaard aan moedwilligen [illegible] op den publieken weg, en [illegible] vroeger wegens misdaad te zijn veroordeeld geweest, en te dier zake is veroordeeld tot de straffe des doods, uit te voeren binnen de stad Arnhem.

— In ons nommer van 28 ll. werd de aanstaande uitgave van eene nieuw blad te Maastricht vermeld. Wij vernemen nader, dat bedoeld blad een eigenlijk gezegd *Provinciaal Blad* schijnt te zullen zijn, in den trant als het *Provinciaal Blad van Noord-Braband*, en bestemd ter opneming en mededeeling aan de onderhoorige autoriteiten en ambtenaren, van al de ordonnantien en besluiten van het provinciaal bestuur, hoedanige er ook in andere provincien onder verschillende benamingen bestaan, zonder dat de daarstelling van dit blad een loutere administratieve maatregel zijnde, iets gemeen zoude kunnen hebben met de kwestie, of het Nederlandsche Limburg al dan niet voortdurend een bestuur op zich-zelf en afgescheiden van de overige Nederlandsche provincien hebben zal.

— In de ll. Donderdag avond te Amsterdam door de Nederlandsche Handelmaatschappij gehouden veiling van 208,301 balen en 885 vaten *Java* en 18,098 balen *Sumatra*-koffij, is, even als in die, welke onlangs te Rotterdam heeft plaats gehad, alles goed weg, en nog al belangrijk boven de getaxeerde prijzen, verkocht; te weten: van de *Java*-koffij de balen van 33 tot 44 cents, 300 vaten knap groen à 35, 185 vaten in doppen van 24 tot 25¼ cents; en de *Sumatra*-koffij van 27 tot 28 cents.

— Uit 's Hertogenbosch meldt men, dat aldaar, den 4den dezer, geschoten is een zwarte ooijevaar (*Ciconia nigra* [*Linn.*]), zoo als den 14den September 1837 een buiten Utrecht is geschoten. Deze alhier zeldzame vogel, wiens vaderland het zuiden van Rusland, Polen of Hongarije is, heeft meer dan 2 Nederl. el vlugt, is 1 el hoog, en overigens aan de, bij ons bekende, ooijevaars gelijk.

— Men schrijft uit Hellendoorn van den 3den September: Op den 2den dezer, des voordemiddags omstreeks elf ure, is van den hier even buiten het dorp staanden windkoren-molen, door eene uit het Zuidwesten opkomende windhoos weggerukt, de twee wieken en de kop der as, zijnde eene der wieken aan de keerzijde van den molen geslingerd; niettegenstaande de molenaar, deszelfs knecht en eenige menschen zich boven in den molen, en een met twee paarden bespannen wagen zich onder den molen bevonden, zijn er geene verdere ongelukken door veroorzaakt.

— Uit Groningen schrijft men het volgende: » Men verneemt, dat, ten gevolge magtiging van Z. M. den Koning, huizen en tuinen zijn aangekocht ten westen van den kruidtuin der hoogeschool alhier, tot het aanleggen van een economischen tuin bij den *Hortus*; voorts, dat door Hoogstdenzelven is bevolen, zoo wel de betimmering van de zoogenoemde *corps de garde*, tot betere plaatsing van de verzameling van landhuishoudkundige werktuigen en modellen, als de vergrooting der lokalen voor de *anatomie*, en voor de woning van den *Prosector* bij dezelve. Eindelijk wil men, dat tevens autorisatie zou zijn verleend tot het beproeven van eenen aankoop van gebouwen en tuinen, op verschillende punten dezer stad, met het oogmerk om op een derzelve akademisch gebouw te plantsen.

» De straatweg tusschen Assen en Meppel is, eerst sedert een paar dagen, voor de passage *geheel* opengesteld."

ONDERAARDSCH BOSCH.

In de engelsche bladen, werd onlangs het volgende vermeld: » Bij South-Stockton heeft men een groot onderaardsch bosch ontdekt, hetwelk geheel uit eiken van eenen verbazenden omvang en grootte bestaande. De boomen komen dikwijls gedeeltelijk boven den grond te voorschijn, namelijk wanneer de wind en het water den lossen grond medevoeren. Door de bewoners der omstreek worden dezelve dan uitgegraven en aan de schrijnwerkers verkocht, die het hout voor fijn werk gebruiken. Het gezegde bosch moet ten minste eene oppervlakte van honderd engelsche quadraat-mijlen bedekt hebben; de boomen zijn op eenige voeten van hunne wortelen afgebroken en liggen alle in dezelfde rigting. Wanneer een boer zulk een boom uitgraaft, schijnt dezelve geheel verrot, maar zoodra het hout aan de lucht blootgesteld is geweest, wordt het zeer hard, zoodat men hetzelve met geen gewone werktuigen bearbeiden kan; daarentegen splijt het zeer ligt en zoo regt, alsof het met de zaag doorgezaagd was. Welk eene grootte de boomen hebben, kan men daaruit opmaken, dat men er uit den grond heeft opgegraven die 1440 kubiek voeten meten. Over den val of de overstelping van dit bosch wordt zelfs door de overlevering niets gezegd; intusschen is het hoogstmerkwaardig, dat er onmiskenbare sporen zijn ontdekt, dat de hand van den mensch vroeger in dat bosch werkzaam geweest is.

Ook alhier heeft zich een *Departement van de Maatschappij ter Bevordering der Beeldende Kunst in de Nederlanden* gevestigd, dat reeds een veertigtal Leden sterk is, en nog altijd voortgaat, zich uit te breiden. Tot Bestuurders zijn gekozen, *President*: de Heer Mr. F. J. Jespers; *Secretaris*: de Heer J. F. Wap; *Penningmeester*: de Heer P. J. J. Michielsen. — Verders hebben de Heeren Kunstschilders Schouman, Huysmans en Hoyeens, welwillend op zich genomen, om, gedurende den ophanden winter, tot bevordering van kunstmin en kunstzin, eenige malen voor de Leden en hunne Dames *Kunstbeschouwing* te houden, gelijk zulks elders in ons Vaderland gebruikelijk is. Wij twijfelen geen oogenblik, of ook dit plan zal medewerken, om het Publijk tot eene ruime deelneming in deze zoo nuttige en loffelijke Maatschappij aan te sporen. — Tot den 16. dezer, uiterlijk, zal men zich nog tot het Lidmaatschap en tot erlanging van nadere inlichting kunnen aanmelden bij een der Leden van het Bestuur voornoemd.

SAMEDI 14 SEPTEMBRE,

OUVERTURE DU THEATRE FRANÇAIS.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers